

balsem voor 't gewonde gemoed van hen, die dachten: „maar is er dan nu niemand onder de Roomschen, die zulken laster weerspreekt? Daar zijn er toch, die 't beter weten!”

Dit is alles waar en zelfs is het toegestemd, dat Alb. Thijm's dankbaar gemoed pijnlijk werd aangedaan, indien hij in *De Tijd* of andere Katholieke bladen volzinnen vond van smaad tegen allen, die de staatschool met goede trouw dienden, omdat men wellicht reden had tegen de weinigen, wier onrechtzinnigheid in marktgeschreeuw verliep, te toornen.

Maar te beweren, dat Alb. Thijm een „voorstander” was der „staatschool” in tegenstelling met zijne vrienden, de Redacteuren van *De Tijd*, die de Katholieke school wilden, zooals Prof. Ten Brink met verklaarbaar genoegen in zijne Geschiedenis der Noordnederlandsche letteren nog heeft gedaan, is op een zandgrond bouwen. Thijm was in alle opzichten een gehoorzaam zoon der Kerk; toen het Mandement der Bisschoppen van alle preekstoelen werd voorgelezen — het geschiedde in 1868 — was het uit met allen weerstand tegen het oprichten van bijzondere Roomsche scholen en bleef het zelfs de vraag, of men de sympathie voor de gemengde school niet geheel en al moest onderdrukken in zijn hart. Indien mocht worden aangenomen, dat Jos. Alb. Thijm tot aan het jaar 1868 de voorkeur schonk aan de „staats-school boven de sekteschool”, dan zou men toch nog moeten erkennen, dat hij verplicht was na 1868 vóór de Roomsche boven de Staatsschool partij te kiezen. Maar Alb. Thijm is *altijd* voor het Katholieke onderwijs geweest, en het Mandement der Bisschoppen heeft hem althans niet behoeven te bekeeren; reeds in 1853 heeft hij zich ook te dezen opzichte duidelijk genoeg verklaard. Hij deed het in de biographie van „Herman J. van Nouhuijs”, zijn vroeg gestorven vriend, met wien hij „het eerst kennis maakte op de school van het Amsterdamsch Tweede Departement der Maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen*. Het ontbreken van in alle opzichten voldoende Katholieke scholen in de hoofdstad, de welgezindheid van den toenmaligen eersten onderwijzer, den Heer J. W. L. F. Ippel, gevoegd bij den minder opgewekten toeleg, om, op de gemengde scholen, den leerlingen *vaderlandsche?* denkbeelden in te prenten, die tot schade der godsdienstwaarheid strekken, noopten in die dagen nog sommige Katholieke ouders hunne kinderen der genoemde onderwijsinrichting toe te vertrouwen....”

Thijm vervolgt den zin niet; maar het is duidelijk, dat er bij gedacht moet worden: „doch in onze dagen, dat is in 1853, behooren de Roomsche kinderen in eene Roomsche school.” Alzoo: in 1831 en daaromtrent, dat is in den tijd, toen de Roomsche geestelijkheid in Noord-Nederland juichte over de verdraagzaamheid volgens de wet van 1806, heeft Thijm de mogelijkheid om het openbaar onderwijs ten opzichte der „onschadelijkheid” (in zake „godsdienstwaarheden”) te vertrouwen, toegestemd; maar in 1853 was hij reeds voor het Katholieke onderwijs, mits het goed ingericht werd. En zóó is het gebleven. Thijm heeft het openbaar onderwijs vertrouwd in al die speciale gevallen, welke gelijkvormig zijn met de school van den Heer Ippel,